

GLASOVA Panorama

KRANJ, 25. AVGUSTA 1962 — LETO II — ST. 33

BERITE v tej številki

PRAZNE CERKVE
NA KUBI

Med ujetniki, ki so se izkrali na Kubi, je bil en sam črnec. Fidel Castro se temu ni mogel načuditi. — Med njim in ujetnikom se je brž vnel pogovor:

— Kaj pa ti delaš tukaj? — Clovek je odgovoril, da je bil nekoč narednik v Balistini vojski.

— Ali si lahko obiskoval klube belevc — ga je vprašal kubanski voditelj. — Ali si se smeli kopati na kopalniških skupaj z beleci.

Clovek je zmajal z glavo.

— Torej — je nadaljeval Castro — ti si lahko umiral za belece, nisi se pa smeli kopati z njimi.

Reportaž o vtiisih s Kubo berite na drugi strani.

ZADNJI SPLAVARJI
NA DRINI

Zadnji splavarji so se letos spustili po kraljici reki. Reka Drina je bila dolga leta prava »floverska reka«. Zdaj jo bodo zajezili in s plavljem to ni prav.

Reportaž o splavarjih na Drini berite na trejti strani.

ZANIMANJE ZA LETOSNIJU OVCARSKI BAL, ki ga je organiziralo domač Turistično društvo na Jezerskem ob planarskem jezeru, je bilo med ljudmi precej zanimanja. Posebej so ljudje opazovali, kako so v starih casih predli ovcjo volno na kolovratih, kako so strigli ovce in podobno. Na racun so prisli letisti gledavci, ki so se znali najbolje preniniti v ospredje — FOTO: M. ŽIVKOVIC

Amerikanci se pripravljajo za polet na Luno

Jugoslovan v vesoljski ladji

V najstarejšem listu slovenskih delavcev v Ameriki —GLAS NARODA, ki izhaja v New Yorku, je pred kratkim izšel razgovor z našim rojakom MAKSOM KREMŽARJEM iz Domžal. Že v otroških letih se je Maks Kremžar navduševal

za fiziko, bil je tudi izredno medicine. Med drugim je poznal, ko je bil star komaj tri leta, s štirimi leti pa je zaključeval študij medicine v New Yorku. Kot doberemu, če so ga določili k ekipi študentu mi je bila dana priložnost, da se podrobno seznanim z vsemi novimi sledki na področju vesoljske medicinske inzaključenosti na področju vesoljske medicin.

Zato sem bil dodeljen po redovanju profesorja patologije dr. Bernarda Wagnerja poseben ekipo znanstvenikov v prav zato določenem Space Centru. Dr. Wagner je namreč glavni patolog pri NASA. Obseg sem razne teste — tako telesne kot duševne — in smo končno po teh pripravah vstopili v pravo zračno kapsulo, ki bo v bližnji prihodnosti ponesla svoje astronavte na polet okoli Lune. To je bilo doživetje zase.

V naši kapsuli smo preživel 16 dni. Med tem časom smo živeli v enakih okoliščinah, v isti zračni višini (pod enakimi prehrabbenimi in dihalnimi pogojimi) kot bodoči »lunarji«. Edini stik z zunanjim svetom so bili naši mikrofoni. Kaj vse je današnjek (Nadaljevanje na 3. strani)

SREČANJA Z LJUDMI

Planšarji so včasih hodili samo peš, sedaj pa se vozijo tudi z avtomobili. Tako je bilo tudi na nedeljski prireditvi »OVCARSKI BAL« na Jezerskem. Razen tistih planšarjev, ki so prišli peš s planine in prigrali ovce h gospodarju, je bilo tudi precej takih na štirih kolesih. Poslednjih nas niso toliko zanimali, ampak oni z gora, med katerimi je bil tudi 75-letni ADAM STULAR, pravi Jezerjan in trenutno najstarejši planšar.

- Koliko časa ste že planšar?
- Odkar sem se rodil?»

Stari planšar

● Kdaj se najbolje počutite v gorah.
■ Takrat kadar najbolj treska. To so prijetni občutki, ko sediš na toplem v planšarski koči, zunaj pa lije in treska. Če bi imel takrat orglice pri sebi, bi prav gotovo kakšno zaigral. Nasipoh planšarji raje vidimo, da treska, kot da sveti sonce.«

● Včasih je prihod planšarjev s planine pomenil velik gospodarski uspeh, zanima nas, ali velja to tudi sedaj?

■ Za Jezersko bi lahko trdil da, saj se jih še precej ukvarja z ovčarstvom. Skoda je le, ker počasi tudi to domačini opuščajo.«

● In še — kaj sodite o prireditvi »OVCARSKI BAL«?

■ Prav je, da obujamo iz pozabe stare običaje, vendar menim, da bo treba v prihodnje vse skupaj bolje pripraviti.«

MILAN ŽIVKOVIC

MAKS KREMŽAR, PRVI JUGOSLOVAN V VESOLJU?

PRAZNE CERKVE NA KUBI

Spanski književnik, ki sedaj živi v Franciji Juan Golti-solo, je preživel nekaj tednov na Kubi. S tega popotovanja je napisal več člankov za pariške časopise. Prinašamo nekaj vtipov iz njegovih reportaž.

USKLJEVANJE PREDSTAV

Družnik se mora prevzeti skvarjati s papirji. Zupan pa se ukvarja z neposrednim življnjem. Bil sem bolj srečen takrat, ko sem bil že župan.

Konrad Adenauer,
zahodnonemški kancler

Mladost je edina stvar, ki lahko zamenja življenjske izkušnje.

Maurice Chevalier,
filmski igralec

Menim, da lepa ljubezen razdirja življenje. Ljubiti neko človeško bitje je najboljši način, da se pripravimo ljubiti vse človeštvo.

André Malraux,
francoski književnik

Pridobili si navada za brane, pomeni zgraditi sebi zaklonišče proti vsem življenjskim težavam.

Somerset Maugham,
angleški književnik

Slikam samo pejzaže, da mi nihče ne more reči, da drevo ni vodobno dreveso.

Winston Churchill,
nekdanji britanski premier

Nikoli se ne bom odrekel Slezije.

Luis Ferdinand,
pruski princ

Ce bom prišel kdaj v Moskvo, potem bi želel spoznati ruske diplome, ki so Stalinu svetovali napad na Južno Korejo, ne da bi upoštevali, da bo to izvralo pomoci ZDA. Ker sem spadal med diplome, ki so verjeli, da Kitajci ne bodo zgrabili za orožje, ko so ameriške čete korakale proti reki Jalu, imam s sovjetskimi diplomati precej skupnega.

Dean Rusk, ameriški zunanjji minister

VELIKA SELITEV

Bogato meščanstvo je drugi dan po prihodu na Kubo sem spoznal, da moram spremeniti svojo predstavo o tej deželi, ki sem jo imel po prečitanih člankih o njej. Misil sem, da katoliška cerkev pomeni veliko nevarnost za sedanjo oblast. Gledal sem prihodnost Kube skozi oči Spanije in Argentine. Kmalu sem spoznal, da so kubanske množice ravnodušne do cerkve. Kubanski narod ni versko zasplojen. Večji vpliv na ljudi imajo vere afriškega izvora. Brez stike z ljudmi je imela katoliška cerkev vpliv samo na bogatejše meščanske sloje. Malo Kubancev se je odločalo za duhovniški poklic. Od

Kubanci, ki so zapustili svojo deželo, niso verjeli v dolgo izselitev. Računal so z ameriškim izkrcanjem na Kubi. Toda izkrcanje, ki je kmalu prislo, se je končalo s strahovitim porazom in s popolno Castrovo zmago.

V zapuščenih meščanskih vilah sedaj poučujejo okoli 30.000 mladih Kubancev o slikarstvu, glasbi in baletu.

Bolje so napravili ljudje, ki so se prilagodili oblasti. Spoznal sem nekega trgovca, ki je nekoč imel dve trgovini. Prepustil jih je državi in zdaj vodi podjetje in dobi visoko plačo. Nekoč je imel jahto, ki jo je tudi odstopil državi. Ostal pa je kapetan te ladje. V njegovem življaju se bistveno ni nič spremenilo. Primer kaže, da so se ljudje lahko prilagodili.

OBOROŽENO LJUDSTVO

Kubanska revolucija je prinesla največjo olajšanje črnem. Črni so bili v Kubi zapostavljeni. Vedena do revolucije nikoli ni stopila v razkošne četrti Havane. Prebivavci teh četrti so imeli zasebne strazjarje, ki so črne hitro pregnali iz teh ulic. Za črnce svobodno sprechajanje po vsem mestu predstavlja sedaj največjo moralno zmagovo. Zato so črni najbolj ogneviti pristaši revolucije. Samo en črnc je bil v aprilu mesecu 1961 leta med komandosi, ki so se hoteli izkrcati začuden, ko ga je zagledal na Kubo. Fidel Castro je bil med ujetniki:

— Kaj pa delaš tuhaj — ga je vprašal.

Clovek je odgovoril, da je bil nekoč narednik v kubanski vojski.

— Ali si lahko obiskoval klube belcev. Ali se lahko kopal z belci na kopališčih?

Clovek je odšimal z glavo.

— Torej — je nadaljeval Fidel Castro, — ti si lahko umiral za belce, nisi se pa smel z njim kopati.

Črni in siromašni belci bi dali življenje za Fidela, klub pomanjkanju, ki ga trenutno preživljajo. Ce bi bil kubanski narod nezadovoljen s sedanjem oblastjo, bi jo prav lahko strmolgil, ker imajo vsi ljudje orožje. Policie ni nikjer. Za javni red skrbijo vsemi. Zenske imajo prav tako orožje. Klub pomanjkanju je Havana živo mesto.

FIDEL CASTRO — ZA NEGA BI DALI ŽIVLJENJE CRNCI IN SIROMASNI BELCI

globus • globus • globus

• ZAKRKNIJENI SAMEC

Nekdanji zahodnonemški zunanjji minister Heinrich von Brentano, ki je pri svojih 58 letih še vedno zakrnjen samec, je nekoč že izjavil, da je velika sreča za žensko, ki je ni poročila takrat, ko bi se morala poročiti. Pred kratkim so ga novinarji zopet vprašali, kaj meni o svojem samskem stanu. Rekel je, da je zelo težko odgovoriti na to vprašanje. »Zdaj sem precej vtran od mladosti. Toda starost ne varuje ljudi pred neumnostjo. Naj ne bo nihče presenečen, če bo kdo nenadoma kaj slišal.«

• ZADUŠNICA Z OGLASOM

Tretja žena nekdanjega argentinskega predsednika Perona, ki živi sedaj v španskem glavnem mestu Madridu, Isabel Peron je poslala v španske časopise oglas, v katerem obvešča ljudi, da se naj udeležijo zadušnice, ki jo bodo opravili v spomin njenem — pred desetimi leti umrle — prežnici Evite Peron, druge predsednikove žene.

• IZGUBLJENI MINISTER

Keniški finančni minister, ki je na povabilo britanskega ministra za Commonwealth obiskal London, je namernaval konec tedna preživeti v škotskem glavnem mestu Edinburgu. Na londonski železniški postaji pa je keniški minister stopil v napredni vlak in je namesto v Edinburg odpotoval v neko angleško podeželsko mestece. Kraj njegovega bivanja je odkrila štele po večdnevnom iskanju britanska policija.

• ZAGOVAR NA PLOŠČI

Štirinpetdesetletni francoski advokat Jean-Louis Tixier Vignancourt, ki je bil voditelj teroristične organizacije OAS generala Sa-

lana pred sodiščem, je sklenil posneti na gramofonsko ploščo svoj zagovor, s katerim je menda rešil generala smrtno kazni. Ploščo so v Parizu že začeli prodajati. Ni je jasno, kdo bo ploščo kupil.

Križem
po svetu

III

Otto Schmidt, demokristjanški poslanec v zahodnonemškem Bundestagu, je za svojo šestdesetletnico pripravil za vidnejše nemške časopise sliko, z katero je sam se stal podpis: »Njegovo modro politično delo in obnašanje v Bundestagu je dr. Otto Schmidtu zagotovilo številne prijatelje ne samo v njegovi stranki, temveč tudi pri političnih nasprotnikih.«

Washington

Po neki anketi, ki so jo napravili med ameriškimi znanstveniki, je nekdanji predsednik ZDA Dwight Eisenhower zasedel med 34 do sedanjimi predsedniki 22. mesto. Eisenhower je predhodnik Truman je zasedel deveto mesto. 25 ameriških znanstvenikov je na prvo mesto posadilo osvoboditelja sužnjev Lincoln, očeta ZDA. Georgia Washingtona pa na drugo mesto. Takoj za njima je Franklin Roosevelt.

FIDEL CASTRO — ZA NEGA BI DALI ŽIVLJENJE CRNCI IN SIROMASNI BELCI

KUBANSKI STUDENTJE
PRED HAVANSKO UNIVERZO. VRATA UNIVERZE SO
SEDAJ ODPRTA VSEM, KI
ŽELIJO STUDIRATI

700 katoliških duhovnikov, koliko jih je bilo na Kubi v času prevrata, jih je 500 iz Spanije. Cerkev se je začela zavedati svoje osamljenošči v zadnjih urah Batistine strahovlje. Takrat je bilo neveda prepozno.

Ceprav je Fidel Castro vdel za sovražen odnos cerkve, je kljub temu ni preganjal. Pustil je iniciativu duhovščini. Ko je kubanska duhovščina pred dvema letoma razglasila svoje negodovanje do nove oblasti, njenihova pobuda ni našla pravega odziva. Meščanstvo, edini razred, ki je bil povezan s cerkvijo, je takrat že zgubil politično in gospodarsko oblast. Udeležil sem se v Havani nekega cerkvenega obreda, ki je sicer

2

Sto petintrideset kilometrov po Drini, ki slovi kot najlepša reka v Evropi, je pomenilo za vsakega izmed nas ne-pozabno dolžetje. Globoki kanjoni, bosenske planine z majhnimi leseni kmečkimi hišami, divje brzice, ki jim domaćini pravijo buki, slavni kraji — kot Foča, Andrićev Višegrad z mostom na Drini, minareti, mahala, dlinje, 25 kilometrov do najbliže železnice pa desetine novih prijateljev iz Bosne, Poljske in Češke, izmenjeni naslovi in roke — ožujene od vesla — vse to se je v nas strnilo v čudovite pustolovščine.

VOZNJA NA SPLAVU NI BILA ENOLICNA. POTNIKI SO SE ZABAVALI S FOTOGRAFIJAMI, Z RAZLICNIMI IGRAMI IN OPАЗOVANJEM PRIRODNIH LEPOT.

Zadnji splavarji na Drini

Kot pravijo, smo letos izkoristili zadnjo priliko za mednarodno drinsko kajak-turnejo. Trinajst kilometrov od Bajine Bašte že gradijo veliko hidrocentralo Perućac, ki bo z velikim jezerom zalila najlepše kanjone Drine...

Udeleženci smo se zbrali v Foči. Iz Kranja nas je bilo šest. Dušan in Edo v enem kanuju, Andrej in Darko v drugem, Borut pa v malem, enosedčnem kanuju. Marjan kot »antišportni tip« pa se je raje vozil na splavu.

Izgubljeni avtobus

Praha etapa se je začela s triurno zamudo. Čakali smo namreč trideset Čehov, ki so se z avtobusom izgubili nekje med bosenskimi planinami.

Ko smo končno odrinili okrog desetih (brez Čehov), se je nudil gledavcem lep pogled. Kakih štirideset kajakov in trije kanuji so spremajali tri velike splave, ki so nosili prtljago in turiste brez čolnov. Na prvem splavu se je vozilo »modro vodstvo«. Ta splav si spoznal po tem, da je bil prvi in je na njem vedno disalo po rakiji, kar je spodbujalo ostala dva splava, da sta hrabro sledila. Na drugem splavu so bili inozemski gostje, ki so za ta užitek plačali po 2000 dinarjev, na tretjem pa so se vozili ostali.

Proti večeru smo prispevali v Goražde, majhno mesto, ki leži 32 km severno od Foče, če razdalje računamo po reki.

Tam je bilo tekmovanje v kajak-slalomu. Občinstva je bilo toliko, kot ga je bilo v Kranju na nogometni tekmi v tistih starih dobrih časih, ko so še znali igrati dober nogomet.

Našli smo tudi čehe, ki so se pripeljali z dvema avtobusoma.

Nato smo šli v mesto pit bozo. To je pižača, ki jo pripravijo tako, da kuhajo kozuno moko v vodi. Tako mi je vsaj pripovedoval »orientiranec«.

talski slaščičar Mehmed, pri tem pa delal na moč skrivnost obraz, da sem dobil včas, da je dobro bozo vsaj tako težko pripraviti kot škotski whisky.

Prenočišče v osatu

Druga etapa je bila dolga 37 km. Pripeljala nas je v Višegrad. Tu smo se utaborili na nekem smetišču, ki so mu pravili camping. Bilo je polno oslovskeh in kozjih iztrebkov, osata, črepinj in kupov nekakšne odpadne pločevine. Slab včas pa je kmalu popravil ogled čudovitega mesta, znanega iz Andrićevega romana Most na Drini. Leta 1896 je Drina narastla za najmanj 15 metrov, tako da je tekla voda čez ograjo mosta, pa je postal skoraj nepoškodovan. Ko se znoči, prizgojo pod vsakim obokom neonko žarnico, ki osvetljuje loke mostu in šumčo Drino.

Kraljica evropskih rek

Tretja etapa nekaj kilometrov za Višegradom postane Drina kraljica evropskih rek. Stisnjena je v globok kanjon, katerega stene so visoke tudi po 800 metrov. Nekaj časa jo spremljata po levem bregu ozkočna železnica, po desnem pa avtomobilска cesta, ki se obe zavirata iz predora v predor. Naravnost iz vode se dvigajo vrtoglavne stene, v katerih so tu pa tam ogromne votline, da bi v njih lahko postavil veliko hišo. Strah in groza splavarjev na Drini pa sta dve brzel, ki ležita 22 km od Višegrada, takoj za izlivom rečice Zepe v Drino. Tam je izgubilo življenje že mnogo splavarjev.

Imenujejo jih Mali in Veliki Buk. Splavar je razložil takole: »Kadar je voda majhna, je Mali Buk majhen in Veliki Buk velik, kadar pa

je voda visoka pa je Veliki Buk majhen. Razumljivo, kajne?«

No, ker je bila voda okrog normale, smo Mali Buk prevozili brez velikih težav in se ustavili tik nad Velikim Bukom. Pogled na eno največjih brzic v Evropi je res grozljiv. Vsa vodna masa Drine drvi po 200 metrov dolgem klancu preko skal in ustvarja pri tem besneče valove, višoke po 2 in 3 metre, ki se zaganjajo na vse strani. Na desni strani je velik vrtinec. Videl sem, kako je vrel prekučen kajak dobrih 10 minut, preden ga je tok odpavil naprej.

Približno polovica udeležencev je raje prenesla čolne po suhem. Od ostale polovice pa je srečno peljala skozi komaj polovica. Kranjčani smo vozili prvi in vsi smo prišli srečno čez. Neko Cehinjo je vrgel val s kajakom vred na obalo, ko smo prišli tja, smo ugotovili, da je cela in zdrava.

Zvečer smo pekli na ognju jagnjeta, ki pa so takoj natot, ko so bila spečena, skrivnostno izginila po šotorih prirediteljev.

Skrb kot za lanski sneg

Cetrtja etapa je bila zadnja. Dolga je bila 44 kilometrov in nas je privedla do Bajine Bašte. Tu se je vsa stvar končala — razen za nas.

Kako spraviti kanuje in takarniško opremo do 25 km oddaljene železniške postaje Kremne. Je bilo za nas ne-rešljiv problem. Na avtobus nismo imeli denarja, prirednih niso sprejeli, za kamion telj — Brodarski savez BiH, pa se je zmenil za nas klinj prošnjam toliko kot za lanski sneg.

Po dvajsetih urah čakanja in prosjačenja okrog šoferjev kamionov smo natovorili opremo na čolne in se sami odpravili po Drini navzdol na zadnjo etapo, dolgo 90 km do Zvornika. Pri tem smo morali prevesti še 28 km dolgo jezero pred hidrocentralo v Zvorniku. Z zadnjimi močmi smo prišli naslednji dan na železniško postajo.

BORUT KOBI

Prvi Jugoslovjan v vesolju

(Nadaljevanje s 1. strani) na znanost vidnega in ne-vidnega glede tega ustvarila se v pisani besedi ne da povediti. Vse doslej lansirane kapsule, so bile v primeru z našo zračno ladjjo, prave ore-hove lupine.

Ko so ga novinarji vprašali, zakaj je bilo bivanje v kapsuli določeno prav na 18 dni, jim je Maks Kremžar takole odgovoril:

»To je točno določen čas, ki ga bodo bodeti »lunarji« porabili od starta, poleti ekoli Lune pa do povratka na naš planet.«

Naš rojak je v razgovoru med drugim tudi povedal, da se bo specializiral v patologiji s poudarkom na vsemirsко medicino. — M.

SPLAVARJENJE PO REKI DRINI JE VSAKO LETO PRIVLEKLO TUDI VECJE STEVILU TUJIH TURISTOV. NA DEBELIH HLODIH SPLAVA SO TUJCI OBČUDOVALI TO EDINSTVENO OKOLICO REKE DRINE.

KOZMONAVTI NISO NADLJUDJE

Znani ruski biolog Gazeška je opisal, kaj zahtevajo od bodočih osvajavcev Lune, Marsa in Venere. Iz njegovega obsežnega sestavka povzemamo nekatere najzanimivejše odlomke

Breztežno stanje so znanstveniki poznali že pred leti v vesolje, vendar niso vedeli, kolikšna je njegova nevarnost za bitje. Živali, ki so bile poslane s primi sateliti, so dokazale, živeli mehanizem, ki usklaja

bitje z Zemljo lahko premosti to nenavadno stanje. Vendar pa so znanstveniki opazili, da postanejo notranji organi – tako tudi srce in pljuča – nekoliko omahljivi.

MILIJARDE NASELJENIH PLANETOV

Sovjetski znanstvenik Dobrušin, ki se ukvarja s problemom sporazumevanja med živimi bitji na posameznih naseljenih planetih, je pred kratkim objavil članek, v katerem pravi, da je po njegovem mnenju v vesolju najmanj 10 milijard naseljenih planetov. S temi bitji bi se bilo treba sporazumeti. Toda kako?

Znanstvenikova trditev slovi na predpostavki opazovanja posameznih ozvezdij. – Stevilo zvezd v nekem ozvezdju, ki so ga opazovali in imenovali »mesto zvezd«, se lahko samo matematično približno izračuna. To ozvezdje šteje okoli 150 milijard zvezd. Najnoveljsa raziskovanja so pojasnila, da bi približno vsakih deset zvezd moralo imeti svoj planetarni sistem. Stevilo zvezd, podobnih našemu Soncu, ki imajo tudi planete, cenijo na deset milijard. Ce sklepamo, da na eni izmed zvezd, ki krožijo okoli zvezde, podobne našemu Soncu, obstajajo pogoj za nastanek in razvoj bitij, potem bi v »mestu zvezd« našeli okoli 10 milijard zvezd z bitji.

Razumska bitja so se na našem planetu pojavila v evolucijskem razvoju. Ta razvoj je trajal na Zemlji okoli milijon let. Ce je bil tudi v drugih ozvezdjih in na drugih naseljenih planetih vzporeden razvoj, ki je trajal približno enako dolgo kot na Zemlji in je privadel do razvoja razumskih bitij, potem bi v sedanjem času moralo biti v vesolju nekaj milijonov planetov naseljenih z razumskimi bitji.

Način sporazumevanja z razumskimi bitji na drugih planetih postaja vse bolj aktualen. Ta v bistvu povsem praktična naloga, že jo sledimo s stališčem znanosti, postaja vedno bolj zanimiva. Naloga sporazumevanja med ljudmi na drugih planetih

je zelo težavna, če jo primerjamo s težavnostjo sporazumevanja med posameznimi narodi na našem planetu. Ta naloga je toliko težja, ker ne vemo, kake bi rešili uganko, da bodo bitja na drugih planetih razumela naš jezik in to, kar mi hočemo, da bi se sporazumeli z njimi.

Razen tega, da se morajo kozmonavti že na Zemlji privajati na breztežno stanje, so podprtih tudi nekatere psihološke preizkušnj. S temi je mogoče ugotoviti, če je vztrajen in če lahko opravi deli v zapletenem položaju. Na centrifugi preizkusijo vzdržljivost kozmonavta pod vplivom preobremenitve, a hkrat

juje dihanje in krvotok, se začne čudno obnašati. Tako stanje pa na srčo ne traja dolgo.

Gagarin je v breztežnem stanju preživel eno uro. V tem času ni bilo mogoče opaziti posebnih sprememb. Počutil se je nenavadno, vendar ne neprijetno. Titov je bil v teh čudnih razmerah – 24 ur. Najprej se mu je zdelelo, kot da leti z glavo navzdol, pozneje je imel občutek, da je na ladji, ki se močno ziblje. Ker drugi astronavti tega občutka niso imeli, še ni znano, do kolikšne mere je to odvisno od lastnosti posameznika. Ce bi bilo dokazano, da breztežno stanje zelo ovira delo astronavtov, bi bilo mogoče v vesoljski ladji ustvariti umetno silo teže.

KDO LAHKO POSTANE ASTRONAVT?

je v preizkušnji tudi njegov živčni sistem.

Na padavskem treningu, na plovbi po morju, povod in ob vsaki priložnosti preizkušajo kozmonavtov živčni sistem. Zelo pomembne so tudi specjalne preizkušnje v večjih prostorih z debelimi zidovi, ki osamijo človeka od vseh zunanjih šumov, vonjev in svetlobe. V tem malem svetu je poskrbljeno za vse potrebno za normalno človekov življenje in delo. Samo nečesa ni – zveze z ljudmi, z zunanjim svetom. V tem prostoru mora kozmonavt izvrševati razne naloge in nihove izpolnjevanje beležijo posebni aparati. Tako dobijo jasno predstavo o kozmonavtovem emocionalnem stanju v takih situacijah. Vesoljsko potovanje se namreč odvija na tisoče kilometrov od Zemlje. V tem času je človek oddaljen od socialne sredine, na katero je bil navajen, ki mu je bila blizu in jo je imel rad. Ni potrebno, da bi bila to depresija ali strah, kakor so včasih mislili. Toda občutek oddaljenosti je zelo močan, kljub temu da je kozmonavt v stalni zvezi z Zemljo, da se lahko pogovarja, da posluša radijsko postajo, katerokoli želi ali da si naroči oddajo po želji.

Kozmonavti morajo še skozi druge preizkušnje. Vse imajo isti cilj: da se kar najbolje, popolneje in pazljiveje prouči stanje živčno-psihične sfere kozmonavta-kandidata in ugotovi, do kolikšne mere je pripravljen za prihodnje napore.

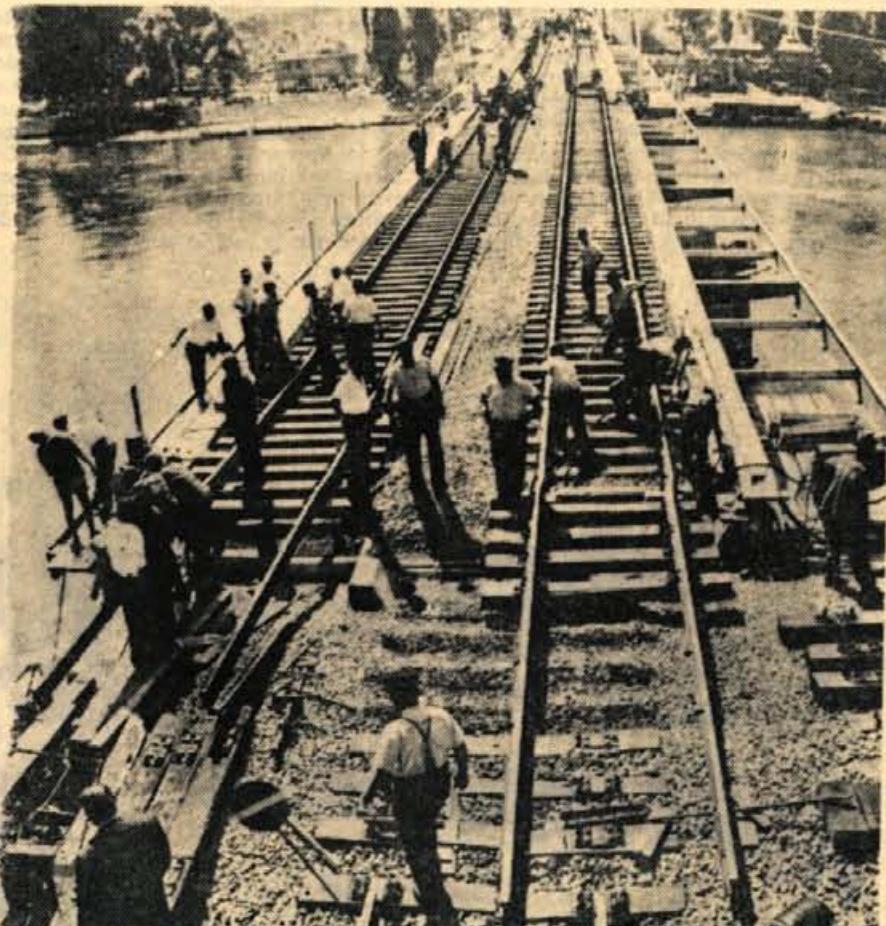
Zanimivosti

• REČNO LADJEVJE

Skoraj tisoč rečnih ladij dnevno plove po naših rekah. To leto poteka sto let, od kar so po naših rekah začele pluti ladje. Po vojni se je teža prepejanega blaga po rekah dvakratno povečala. – Prvo rečno ladjo je kupila kraljevina Srbija leta 1862. Ladja »Deligrad« je imela 450 ton nosilnosti.

• ALUMINIJ REŽE STEKLO

Skupina sovjetskih strokovnjakov je s pomočjo ultrazvoka prišla do tako trdega aluminija, da z njim lahko rezemo steklo. Strokovnjaki so izjavili, da s pomočjo ultrazvoka lahko pridemo do novih fizičnih in mehaničnih lastnosti pri raznih materialih in to njihovo odkritje bo najbrž imelo velik pomen v prihodnosti.

2.ELEZNISKI MOST V BASELU (SVICA) SO PRED KRATKIM V NEDELJSKEM DOPODNEVU PREMKNILI V NOVO LEGO. MOST JE TEŽAK 2.200 TON IN VEZE DVA BREGOVA REKE RENE. DNEVNO STEČE ČEZ MOST 15 BRZOVLAKOV IN DVA EKS-PRESNA VLAKA

Slačenje prepovedano!

Maščevanje zaradi spodrivanja z otoka, ki so si ga nudisti lastili več desetletij— Zavzetje pamplonske plaže, dolge okoli 20 kilometrov

Ze več kot trideset let je to tudi zgodilo. Nudisti, kar so na večji otok, med katerimi so Franci in predvsem se Nemci in Skandinavci, so preplavili pamplonsko plažo v bližini Saint Tropeza. Policia se zelo trudi, da bi jih pregnala, saj je ta »javni skandal« naravnost »spodil« od tod mnoge stamežljive Angleže, neko kolonijo katoliške mladine in še mnoge druge. (Seveda pa se gostje iz Saint Tropeza že zlupa niso toliko zabavali kot letos, ko lahko prihajajo v bližino nudističnega naselja).

Nudisti so s svojo invazijo na omenjeno plažo povzročili veliko začudenje, saj je bilo nerazumljivo, kako bi nudisti iz najrazličnejših držav zvezdeli za to obliko maščevanja. No, tudi to je bilo pojasnjeno. Vse znane turistične agencije so od neznanca prejele dopis — opremljen z glavo francoskega turističnega društva, v katerem je bilo navedeno, da je nudistična kolonija z otoka premičena k njim in se jim pridružijo. Zato nudisti tudi že vnaprej vedo za vse policijske nameste in lahko najdejo način, da jih onemogočijo.

CUDNO MASČEVANJE

Pridakovati je bilo, da se bodo nudisti maščevali na plažo v Pamplonu. Agencije so o tem obvestile vse, za to, da so skalili mir na njihovem otoku. Letos se stvar je bila urejena.

Med junaki pod belo kupolo

Tako kot je Bled postal v zadnjih letih jugoslovansko veslaško središče (seveda mu pripisujemo tudi druge lastnosti izražene v različnih pohvalah, ki pa niso potrjene), tako Lesce — beri: letališče Alpskega letalskega centra — pravo letalsko središče.

PRVI REPUBLIŠKI TEČAJ

Pred dnevi se je na tem letališču začel prvi republiški padavski tečaj. Prideloga je Zveza letalskih organizacij Slovenije. Mimogrede v vedenost: doslej so se padavevi vzgajali v tečajih, ki so jih prialje sole areoklubov, teh je deset v Sloveniji. Izurilo se jih je več sto. Samo na Gorenjskem je v zadnjih petih letih postalno okoli 100 aktivnih padavcev.

V tem tečaju, ki bo jutri zaključen, je 35 mladih ljudi. Skupaj bodo skočili, če se stejemo posamezne skoke, okoli 400-krat.

ZAPLETENE VRVI

Drugi dan tečaja, včeraj teden, se je ponesrečila mlada padavka. »Padalo se ji ni odprlo« — je zapisal s krepkimi črkami kronlet. Nesreča, ki se je pripetila 17-letni Mariborčanki Hedviki Ivanik, so redke v zadnjih de-

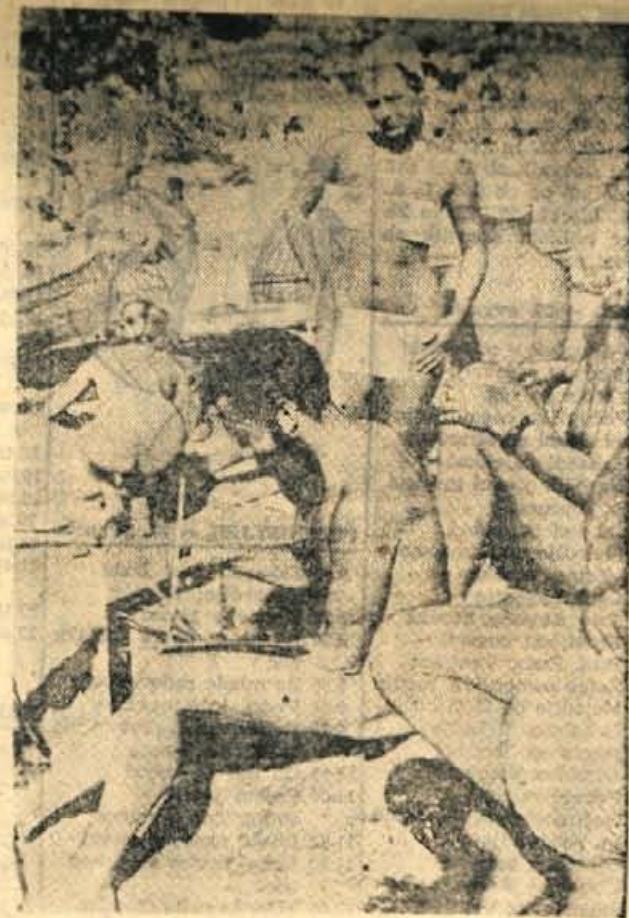
PISANA DRUŠCINA

Sedaj, ko je vreme izredno ugodno za kopanje, dan za dnem prihajajo v Pamplon novi nudisti in si mirno postavljajo svoje šotorje med opozorila, da zadrževanje nudistov tam ni dovoljeno. Prav tako mirno odhajajo na kopanje, se sprejehajo med šotori in pogovarjajo. Tudi radovedni, ki si jih ogledujejo nekoliko od daleč, a zato z daljnogledom, jih ne motijo. Tako najdemo tam 18-letno Hamburžanko, ki je prispeala na novo plažo z zaročencem in bratom, stockholmskega zdravnika z ženo in petimi otroki, starejšega bremenskega profesorja s skupino svojih učencev, 20-letno daktiografkinjo iz Pariza, ki je prisla tja s starim očetom ...

Policia razmišlja, kaj naj si izmisli, nudisti pa med tem širijo svojo plažo. Najavljajo tudi številne manifestacije. Trdijo celo, da je

med samimi policijati precej njihovih pristašev. Agentje, ki jih čez dan na videz preganjajo, prihajajo po službi k njim in se jim pridružijo.

Zato nudisti tudi že vnaprej vedo za vse policijske nameste in lahko najdejo način, da jih onemogočijo.

PO NEUSPELEM PREGANJANJU POLICIJE SO »GOLI IN BREZ SRAMU« POPOLNOMA ZAGOSPODARILI NA SVOJIH KOPALISCIH; KI SEVEDA NISO OBDANA Z BODEČICO

sreči ugotovila: Padalo je bilo v redu zloženo, zapletle so se vrvice. Zakaj? Odgovor na to bo dalja posebna komisija, ki nadaljuje s preiskavo. Obstaja pa sum, da je bilo dekile nekoliko zmedeno.

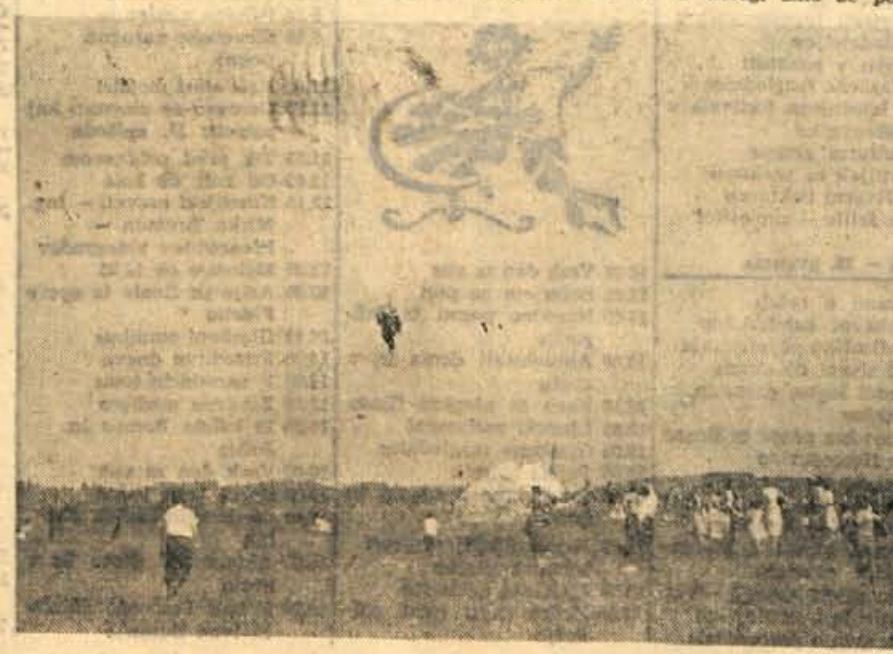
MEDTEM KO JE ZAMAN BRNEL TELEFON...

»Bil sem pred garažo. Pral sem avtomobil« — pripoveduje Branka Rues, Šofer na reševalni postaji v Radovljici. »S kolegi smo se pogovorjali o tem in onem, zdaj pa zdaj smo se zazrli v neboto, ko smo zaslišali ropot letalskih motorjev. Otroški glas: padavci! je pritegnil našo pozornost proti nebnu. Ura je bila 17.30. Stejemo: eden, dva, tri. Stevilka štiri je ostala neizgovorljiva. Padalo se ni odprlo. Skoč z zadrižkom? Ne! Kolega Nande Cerar je pripeljal voz iz garaže. Brž sem sezul gušmijaste škornje in po najbližji poti, z zavijajočo sireno in z vso brzino odpeljal proti letališču.« Medtem ko telefon zaman brnel v reševalni postaji, ko so klicali na pomoč z letališča. »Vso priznanje reševalcu, še preden smo se zavedili, je bil tu — so poizvovalnega Šoferja hvalili vsi ljudje na letališču.«

Ponesrečenko, ki je padla s 600 metrov so s težkimi poškodbami takoj prepeljal v Jeleniško bolnišnico, od tam pa po nekaj urah na ljubljansko kliniko. Na ljubljanski kliniki so jo operiral in njeno stanje se je, v času ko to poročamo, izboljšalo. Ima zlomljeno nogo, rebra in poškodovan hrbitenico.

Fante in tri dekleta je nešreča zelo prizadela, vendar se še vedno znova spuščajo z letala v globino. Sicer pa je v zraku bolj varno kot na zemlji. Poglejmo samo v kroniko prometnih nesreč! Letalstvo, padalstvo — Je po svoje zanimiv šport, vendar ne terja samo poguma, temveč tudi prisobnosti.

STANE SKRABAR

PADALSTV OJE MLAD SPORT. KLJUB ZACETNEMU STRAHU IN TVEGANJU IMA TA SPORT VEDNO VEC PRISTASEV

Radio

Poročila poslušajte vsak dan ob 5.05, 6., 7., 8., 10., 12., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri. Ob nedeljah pa ob 6.05, 7., 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri.

SOBOTA - 25. avgusta

8.05 Poštarček v mladinski glasbeni redakciji
8.35 Flavta in rog
8.55 Počitniško popotovanje od strani do strani
9.10 Zabavni kaleidoskop
9.40 Narodne pesni v plesu iz Kosmeta
10.15 Od tod in ondod
11.00 Melodije iz Cimarosove -Tajne poroke-
11.30 Lepo melodije
12.05 Trio Avgusta Stanka
12.15 Kmetijski nasveti - Prof. Franc Vardjan: Zetev semenzah rastlin
12.25 Melodije ob 12.25
13.30 Iz letovet Labodge jezero in Hrestac
14.05 Glasbeni omnibus
14.30 Prireditve dneva
14.35 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo
15.20 Glasbena medigra
15.25 Chopinov Andante spianato in Velika Poloneza
15.40 Nedved, Flešman in Potočnik
16.00 Vsak dan za vas
17.05 Gremo v kino
17.50 Kitara v ritmu
18.00 Aktualnosti doma in v svetu
18.10 Serenada na trobento in klavir, godala in tolka
18.28 V plesnem ritmu
18.45 Naši popotniki na tujem
19.05 Glasbene razglednice
20.00 Za prijeten konec tedna
22.15 Oddaja za naše izseljence
23.05 Radi bi vas zabavili

NEDELJA - 26. avgusta

6.00 S sprejemnikom na dopust
8.00 Mladinska radijska igra
8.40 Drobne skladbe za mlaude pianiste
8.55 Zabavna medigra
9.05 Z zabavno glasbo v novi teden
9.45 Trije samospevi Brede Šćekove z medigro
10.00 Še pomnite tovarisi...
10.30 Promenadni koncert orkestra RTV Ljubljana
11.30 Dubrovniške letne igre
11.50 Vesela godala
12.05 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo - I.
13.30 Za našo vas
14.00 Četrt ure s Slovenskim oktetom
14.15 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo - II.
15.15 Trikret pet
15.30 Scherzo in valički
16.00 Humoreska tega tedna
16.20 Melodije za nedeljsko popoldne
17.05 Sportna nedelja
19.05 Glasbene razglednice
20.00 Vaša pesem - vaša melodija
20.50 Sportna poročila

21.00 Koncert sopranistke Marie Cebotari
22.15 Ansambl in solisti RTV Ljubljana
23.05 Zaplešimo v novi teden

PONEDELJEK - 27. avgusta

8.05 Zabavali vas bodo Zadovoljni Kranjci
8.20 Klavir v ritmu
8.30 Prizor iz opere Majsko noč
8.55 Za mlade radovedneže
9.25 Vedri intermezzo
9.40 Beethovenova prva klavirska sonata
10.15 Od tod in ondod
11.00 Pesem Jeseni - simfonična pesnitev
11.23 Ruske narodne pesmi
11.40 Nekej takto za dober tek
12.05 Trio Avgusta Stanka
12.15 Kmetijski nasveti - Marija Selek: Pripravimo ozimnico

12.25 Melodije ob 12.25
13.30 Pri Antoninu Dvořák
14.07 Glasbeni omnibus
14.35 Pesmi in plesi jugoslovenskih narodov
15.20 Dvajet minut z velikimi zabavnimi orkestri
15.40 Literarni sprehd

16.00 Vsak dan za vas
17.05 Z arjo skozi stoletja
18.00 Aktualnosti doma in v svetu
18.10 Portreti jugoslovenskih skladateljev
18.45 Novo v znanosti
19.05 Glasbene razglednice
20.00 Z letosnjega festivala v Dubrovniku
20.45 Kulturni globus
22.15 Vrtljak za vsakogar
22.50 Literarni nočurno
23.05 Ce želite - zapiesite!

TOREK - 28. avgusta

8.05 Pesmi o rožah
8.25 Zabavni kaleidoskop
8.55 Počitniško popotovanje od strani do strani
9.10 Sred. logov, gajev in gozdov
10.15 Narodne pesni iz Bosne in Hercegovine
10.45 Sopek Skerjančevih
11.20 George se zmerom kaj primeri - I. epizoda
12.05 Deset minut s Planinskim oktetom
12.15 Pojo priljubljeni pevci zabavne glasbe
12.50 Literarni nočurno
13.05 Kmetijski nasveti - Vet Ivan Jazbec: Nujnost izgradnje porodične

bolniškega in karanten-
skega hleva
12.25 Melodije ob 12.25
13.30 Uvertura in drugi od-
lonki iz opere Norma
14.05 Glasbeni omnibus
14.30 Prireditve dneva
14.35 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo
15.20 Poje Komorni zbor RTV Ljubljana
15.30 V torek na svidenje
16.00 Vsak dan za vas
17.05 Od Bacha do Bartoka
18.00 Aktualnosti doma in v svetu
18.10 Popoldanski plesni koktajl
18.30 Folklorne melodije Latinike Amerike
18.45 S knjižnega trga
19.05 Glasbene razglednice
20.00 Pod južnim nebom-
20.30 Radijetska igra
21.36 Zapateado
21.41 Majhna prodajalna pišč
22.15 Lisztov večer
23.05 Vam vsem, ki nas še poslušate

SREDA - 29. avgusta

8.05 Jutranji divertimento
8.35 Pisani svet pravljic in zgodb
9.25 Matineja za zabavo
9.45 Basiet, Julij, Befetto zapoje pet pesmi
10.15 Od tod in ondod
11.00 Pesem Jeseni - simfonična pesnitev
11.23 Ruske narodne pesmi
11.40 Nekej takto za dober tek
12.05 Trio Avgusta Stanka
12.15 Kmetijski nasveti - Marija Selek: Pripravimo ozimnico

16.00 Vsak dan za vas
17.05 Koncert po željah poslušavcev
18.00 Aktualnosti doma in v svetu
18.10 50 minut turizma in melodij
19.05 Glasbene razglednice
20.00 Četrtik večer domačih pesmi in napevov
20.45 Češt ure z zabavnimi orkestri naših radijskih postaj
21.00 Večer umetniške besede
21.40 Macbeth - simfonična pesnitev
22.15 Odmeti s III. jugoslovenskega festivala jazz-a

23.05 Zaplešimo v poletno noč

PONEDELJEK - 27. avgusta

8.05 Iz manj znanih oper

8.30 Zabavni kaleidoskop

10.15 Od tod in ondod

10.55 Pionirski tečnik

9.25 Poletna simfonija

9.30 Slovene narodne pesmi

11.00 Naši stari mojstri

11.20 George se zmerom kaj priperi: II. epizoda

11.55 Tik pred poldnevom

12.05 Od kola do kola

12.15 Kmetijski nasveti - Ing. Mirko Brumen - Preureditve vinogradov

12.25 Melodije ob 12.25

13.30 Arije in finale iz opere Fidelio

14.05 Glasbeni omnibus

14.30 Prireditve dneva

14.35 V narodnem tonu

15.25 Zabavna medigra

15.30 Iz baleta Romeo in Julija

16.00 Vsak dan za vas

17.05 Solist tega tedna

17.40 Ob mediteranskih obalah

21.00 Partita v h-molu

21.30 Nenavadne zgodbe iz znanosti in domislije

21.45 Jazz ob 21.45

Ivan Susanin

Mihail Ivanovič Glinka in Ivan Susanin

CETRTEK - 30. avgusta

18.45 Iz naših kolektivov
19.05 Glasbene razglednice
20.00 Preizkušnja harmonije in invenčije
20.15 Tedenški zunanje politični pregled
20.30 Dvanajst renesančnih pesmi
21.00 Vedri polpuri
22.15 Nocoj zaplešimo nekoj prej
22.50 Literarni nočurno

Drugi program

SOBOTA - 25. avgusta

16.00 Sportno popoldne RTV Ljubljana
19.30 Veter - seriski film RTV Ljubljana
20.00 TV dnevnik RTV Beograd
20.20 Poštna kočija - seriski film RTV Ljubljana

NEDELJA - 26. avgusta

12.00 Nedeljski koncert ob dvanajstih
13.10 Z velikih opernih odrov
14.00 Zabavni mozaik
14.22 Veliki posnelki stoletja
15.15 Nedeljskim kopavecem za prijetno popoldne
20.20 Vaški vedež
20.40 Od menueta do Jazza
21.00 V nedelji ob devetih zvečer
22.15 Od popevke do plesnega ritma

PONEDELJEK - 27. avgusta

8.05 Jutranji divertimento
8.35 Pisani svet pravljic in zgodb
9.25 Matineja za zabavo
9.45 Basiet, Julij, Befetto zapoje pet pesmi
10.15 Od tod in ondod
11.00 Narodni ansambl Radia Zagreb
11.15 Clovek in zdravje
11.25 Trije dueti iz opere Madame Butterly
12.05 Beneški fantje vam pojo
12.15 Kmetijski nasveti - Ing. Jože Ferfet: Selekcija govedi na pitovnost

12.25 Melodije ob 12.25
13.30 Fantastična prodajalna - baletna suita
14.05 Glasbeni omnibus
14.30 Prireditve dneva
14.35 Arije za bas iz Mozartovih oper
15.20 Narodni ansambl RTV Beograd
16.00 Vsak dan za vas
17.05 Z arjo skozi stoletja
18.00 Aktualnosti doma in v svetu
18.10 50 minut turizma in melodij
19.05 Glasbene razglednice
20.00 Četrtik večer domačih pesmi in napevov
20.45 Češt ure z zabavnimi orkestri naših radijskih postaj
21.00 Večer umetniške besede
21.40 Macbeth - simfonična pesnitev
22.15 Odmeti s III. jugoslovenskega festivala jazz-a

SREDA - 29. avgusta

8.05 Ekvinočki - opera
15.40 Pevske in instrumentalne miniaturje Marijana Lipovška

CETRTEK - 30. avgusta

20.00 Koreografska simfonija
20.55 Glasbeni intermezzo
21.00 Novati za flavto in violončelo
21.40 Macbeth - simfonična pesnitev
22.15 Odmeti s III. jugoslovenskega festivala jazz-a

TOREK - 28. avgusta

20.00 Jugoslovenski skladatelji v zborih
20.30 Novati za flavto in violončelo
21.00 Trije prizori iz opere "Janko in Metka"
21.30 Mednarodna radijska in televizijska univerza
21.45 Jazz ob 21.45

PETEK - 31. avgusta

8.05 Iz manj znanih oper
8.30 Zabavni kaleidoskop
10.15 Od tod in ondod
10.55 Pionirski tečnik
9.25 Poletna simfonija
9.30 Slovene narodne pesmi
11.00 Naši stari mojstri
11.20 George se zmerom kaj priperi: II. epizoda
11.55 Tik pred poldnevom
12.05 Od kola do kola
12.15 Kmetijski nasveti - Ing. Mirko Brumen - Preureditve vinogradov
12.25 Melodije ob 12.25
13.30 Arije in finale iz opere Fidelio
14.05 Glasbeni omnibus
14.30 Prireditve dneva
14.35 V narodnem tonu
15.25 Zabavna medigra
15.30 Iz baleta Romeo in Julija
16.00 Vsak dan za vas
17.05 Solist tega tedna
17.40 Ob mediteranskih obalah
21.00 Partita v h-molu

21.30 Nenavadne zgodbe iz znanosti in domislije

21.45 Jazz ob 21.45

Televizija

JTV

20.00 TV dnevnik RTV Beograd
20.20 Interpol RTV Ljubljana
20.30 Sportno popoldne RTV Ljubljana
19.30 Veter - seriski film RTV Ljubljana
20.00 TV dnevnik RTV Beograd
20.20 Poštna kočija - seriski film RTV Ljubljana

SOBOTA - 25. avgusta

16.00 Sportno popoldne RTV Ljubljana
19.30 Veter - seriski film RTV Ljubljana
20.00 TV dnevnik RTV Beograd
20.20 Poštna kočija - seriski film RTV Ljubljana
20.30 Sportno popoldne RTV Ljubljana
19.30 Veter - seriski film RTV Ljubljana
20.00 TV dnevnik RTV Beograd
20.20 Poštna kočija - seriski film RTV Ljubljana

NEDELJA - 26. avgusta

12.00 TV dnevnik RTV Beograd
19.30 Veter - seriski film RTV Ljubljana
20.00 TV dnevnik RTV Beograd
20.20 Poštna kočija - seriski film RTV Ljubljana
20.30 Sportno popoldne RTV Ljubljana
19.30 Veter - seriski film RTV Ljubljana
20.00 TV dnevnik RTV Beograd
20.20 Poštna kočija - seriski film RTV Ljubljana

PETEK - 31. avgusta

12.00 TV dnevnik RTV Beograd
19.30 Veter - seriski film RTV Ljubljana
20.00 TV dnevnik RTV Beograd
20.20 Poštna kočija - seriski film RTV Ljubljana
20.30 Sportno popoldne RTV Ljubljana
19.30 Veter - seriski film RTV Ljubljana
20.00 TV dnevnik RTV Beograd
20.20 Poštna kočija - seriski film RTV Ljubljana

Ljubo

TV

20.00 TV dnevnik RTV Beograd
20.20 Poštna kočija - seriski film RTV Ljubljana
20.30 Sportno popoldne RTV Ljubljana
19.30 Veter - seriski film RTV Ljubljana
20.00 TV dnevnik RTV Beograd
20.20 Poštna kočija - seriski film RTV Ljubljana

Kropa

Jesenska in zimska moda v Parizu

Pariz – ob imenu se takoj moda. Vsepovod na svetu spomnimo, da tam mnogi želijo biti žene lepe in vedeni kreatorji ustvarjajo no znova prerojene. Prav

Zopet vprašanja o negi

1. Če uporabljate make-up, kako si zvečer očistite obraz?

(Pravilni odgovori bodo sledili vprašanjem)

Puder ali tekoči puder si odstranimo zvečer z obrazom s čistilno krema ali čistilnim mlekom.

2. Kako se zvečer namažete s hraničivo kremo?

Krema s koničami prstov viaremo v kožo. Hranilo lahko vdere v notranjost kože in učinek bo večji.

3. Ce ste še mladi, kakino kremo uporabljate?

- a) polmastrovno krema,
- b) vitaminsko krema.

Mlada dekleta naj ne razvadijo prehitro kožo z vitaminskimi kremami, zato naj uporabljajo le polmastrovne kreme.

4. Kako zavarujete svoj vrat pred prezgodnjimi gubami?

Tako kot obraz, negujte vrat. Čistite in hranite ga.

5. Kako oblikujete obrvi?

Obrvi naj učinkujejo naravno, ne smejo spremeniti obraza kot masko. Tedensko izpulimo dlačice, ki so odvečne in popravimo obrvi s svinčnikom za obrvi.

6. Kakšno črtalo za ustnice najbolje drži?

Preden našminkate ustnice, jih napudrajte. 5 minut pustite šminko na ustnicah, nato rahlo izbrisite odvečno šminko s papirjem.

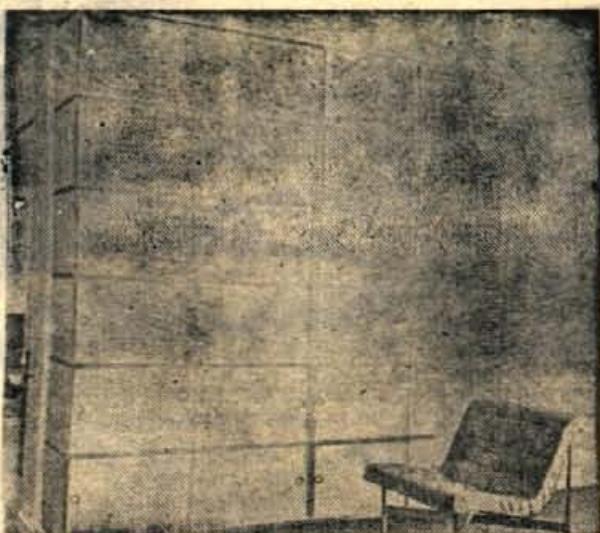
7. Ali pravilno negujete komolce?

Koža na komolcih je bolj groba. Zato si jo bomo dnevno obribale s suho krtačo in zvečer dobro namaštite z mastno kremo.

8. Kako negujete kožo na nogah poleti?

Zvečer si kožo dobro namažite z kožnim oljem in ga vtrite v kožo.

OMARA ZA PERILO IN LAHO TUDI POSODO

PRAV GOTOVNE BOSTISKE KAM S PERILOM, CE BOSTE LASTNICA TAKE OMARE. TAKO SESTAVLJENA OMARA LAHKO STOJI V SPALNICI, OTROSKI SOBI ALI V KATEREMKOLI PROSTORU V STANOVANJU

obleke jim pomagajo k temu. Prav zato se pa moda vedno spreminja in skuša najti nekaj novega. Pariz narekuje letos modele, ki zelo spominjajo na leto 1931. Cepav ne bomo zvesto posnemale Pariza, si bomo kljub temu ogledale modne pariške novosti. Mnogi modeli so preveč ekstravagantni in so za naše razmere nemogoči, mnogi od njih pa dihajo mladoščno svežino in lepoto Pariza.

Modni barvi sta umazano oranžna in petrolej modra. Tweed je priljubljen material za plašče, krilo, oblike in kostime. Lep kontrast opazi med mehko vezavo blaga in ozkimi, strogimi silhutami nove jeseneko-zimske mode.

Pri plaščih vidimo dve novi liniji, in sicer malo nad pasom je životek rahlo oprijet ali pa je plašč ozek in raven s prevezanim pasom. Pas je rahlo poudarjene, ramena rahlo zaokrožena ali koničasta. Dnevne oblike imajo precej nov videz. Pas je zoper na svojem mestu, rokava so vstavljeni. Zgornji sprednji del je središče pozornosti, namreč: koničasti, dolgi ovratniki, vstavljeni vložki in žepki na oprsu so kaj pogosti. Na rokavih so pogoste manšete. Priljubljen material je volna. Pogosto pozivajo enobarvno obliko svetli gumbi, avtel ovratnik.

Pri kostimih so priljubljene dvobarvne kombinacije. Razen stiroglathov ovratnikov so priljubljeni tudi mehki šali. Rame so koničaste in jopicu zopet daljše in rahlo oprijete. Priljubljeni sta že prej omenjeni barvi, za njima pa ne zaostajajo vsi odtenki sive barve.

Pri pozno popoldanskih in večernih oblikah so modni kreatorji enotni, da poudarjajo ženskost. Pri teh modelih ni sled o strogih silhutah in modeli so prikupno deklinski. Poudarjen pas, naborki, trakovi in gube so spremilevavci teh oblik. Zamen v sivila prednjacha pred drugimi materiali. Strogo črno pozivja bela kombinacija, rdeča in bela sta vodilni barvi večernih oblik.

Komu naj se predstavimo

Smo na počitnicah. V hotelu ali gostišču se srečamo z mnogimi novimi ljudmi. Ali se bomo vsem predstavljali in ob odhodu poslavljali? Predstavimo se samo tišim, s katerimi smo skupaj pri mizi. Da bi se vsem prisotnim predstavljali, ni potrebno. Poslovili pa se bomo tudi samo od tistih, s katerimi smo se ob času bivanja družili oziroma spoznali,

DNEVNA OBLEKA Z VSEMI PARISKIMI ZNACILNOSTMI, OZEK, PODALJSAN OVRATNIK, OPRIJET PAS IN ENOBARVNO VOLNENO BLAGO

Mali nasveti

jajce na volovsko oklo z nožem ali samo z vilico? Vse te jedi jemo samo z vilico. Razen jajca, pripravljenega s šunko, jemo tudi s pomočjo noža. Zapomnimo si, da le jedi, ki jih ne moremo razkosati z vilico, jemo z nožem in vilico.

PREKAJENO MESO se dobro drži in se ne izsuši, če ga hranimo zavitega v pergamencnem papirju, ki smo ga prej uro dolgo namakali v lesnem kisu.

RJASTE MADEZE v vinenih in bombaževinastih blagih namečimo v limonovem soku, vinski kislini ali oksalni kislini. Nekajkrat izperimo.

RJASTE MADEZE na kovinskih predmetih namečimo s petrolejem in pčakamo, da se rja razlopi. Potem namečimo kropo v najfinješi čistilni pesek in madeze z njim zdrgnemo. Nato predmet ře temeljito zdrgnemo s časopisnim papirjem.

ALI JEMO JAJCNE JEDI (mešano jajce, rusko jajce, svet damo v nižjo vazo).

Nekaj o gladiolah

Ker so gladiole precej visoke cvetice, zahtevajo, da jih imamo v višjih vazah. Po pravilih japonske cvetilne šole pa se stavljajo v nizke vase.

Gladiole, ki preplavljajo v vseh barvah, od bele do vijolične cvetilne grede, so zelo hvaležne cvetlice in lep sobni okras. Držijo kakih 10 dni. Ko spodnji cvetovi usahnejo, jih odtrgamo, gladiolin cvet je sicer zmanjšan, vendar je daje videti svež. Prijetno bo videti, če tak skrčen

Mladina, krivda in stroji

Fritz Lang o svojem filmu

Veliki režiser nemškega nemega filma in od leta 1936 do danes v Hollywoodu delajoči Fritz Lang ima v načrtu film o mladini in njenih problemih. Kot se vidi iz naslednjih njegovih besed, bo tudi v tem filmu razčlenjeval »osnovno temo svojega ustvarjanja: resnično ali umišljeno krivo človeka, ki ga preganja zaslepljena tolpa, nerazumevanje ljudi, kruta usoda« (Sadoul). Razen tega pa bodo zanimivi tudi nekateri drugi pogledi velikega ustvarjavca filmov Nibelung, Metropolis, M (Moravec) in Bes.

Po mojem je režiser neke vrste psihoanalitik. Splaziti se mora pod kožo svojih oseb. Nedavno tega mi je prišlo na misel, da je tudi neke vrste psihoanalitik. V svojem delu najde stvari, za katere še sam ne ve. Prej sem se smejal, kadar so mi ljudje pravili, kaj sem hotel v svojih fil-

Važno je – boriti se. Ohraniti si borbenega duha. Ce se ti zdi, da ni niti najmanjše možnosti za uspeh, moraš vsaj propagirati to, za kar misliš, da je prav. Morda je to neke vrste mučenštvo – kar pa se meni ne zdi, ker bi bistro življenja, da se boiri za stvari, v katerih pravilnost verjameš.

Film

Belo in črno

Začel sem že z nekaterimi pripravami za svoj novi film. Gre za mojo lastno idejo. Nisem se videl takim stvarem. Človeku je nečesa žal vedno, če je nekaj dosegel in upa, da bo to način. Vsi so bili ali črni, celo za večno. Toda ničesar

Ce jih imenuješ Teddy Boys, mladoletni prestopniki – ali ce jim rečeš, kot v Nemčiji, »die Halbetarken«, jih je lahko grajati in reči, da so težko pokvarjeni. Uporabimo primerjavo. Kaj pa se je dogajalo nam v mladosti? Ali smo imeli kakšno oporo?

Film bo postavljen v kriminalno ozadje, toda pokazal bo probleme mladih ljudi, kako jih skušajo razresiti. Razjasniti skušajo svoje razmerje do staršev, svoje razmerje do prihodnosti. Tu je tista izjava, da ni več individualistov.

Dejstvom se ne da izmankniti. To je isto, kot ce bi me vprašali, ali občalujem, da so z izumom pisalnega stroja ljudje pozabili umetnost lepopisja. Televizija jemlje čas za branje knjig. Tako bo ostalo. Ne more ti biti tega žal, lahko se samo prilagoči takim stvarem. Človeku je nečesa žal vedno, če je nekaj dosegel in upa, da bo to način. Vsi so bili ali črni, celo za večno. Toda ničesar

CLOVEK SE JE VES OBDAL Z MEHANIZMI. NA VIDEZ JE RES SKORAJ POSTAL SAMO NJIHOV DEL. TODA, ZAENKRAT JIM SE VLADA...

ne ostane za večno. Vse gre naprej in naprej.

Evropa in Amerika

V Parizu in Rimu je sedaj videti željo, da bi začeli nekaj novega v filmih. Ljudem je to lahko všeč ali pa jim ni všeč. To ni važno. Na delu so ljudje, ki skušajo najti nove poti v tej filmski umetnosti. To je zelo pokvarjeni. Uporabimo primerjavo. Kaj pa se je dogajalo nam v mladosti? Ali smo imeli kakšno oporo?

Ce snameš velike filme z velikimi igraškimi imeni, ki stanejo deset, dvajset ali več milijonov dolarjev, nima to ničesar opraviti s filmsko umetnostjo. To je enostavno proizvajanje trgovskega artikla. Umetnosti najdeš v filmih, ki so ti lahko všeč ali pa ne. Nämogoče je zanikati, da se zdaj poskuša napraviti nekaj novega sredstvi, ki jih ima režiger na voljo.

Rad bi videl, da bi mogel posneti svoj novi film v Angliji. Ce delaš v Evropi, moraš imeti koprodukcijske sporazume med državami. – Zato je to odvisno od tega, ali bom mogel spraviti dve državi skupaj. V Evropi imam možnost posneti film, ki jih v Združenih državah ne bi mogel, ker so stroški tam preko tako visoki.

V svojih filmih me je začela bolj zanimali usoda posameznika. Ne zdi pa se mi, da bi taka stvar dopuščala potrošiti milijone in milijone dolarjev. Ce želiš napraviti veliko predstavo, kot so veliki ameriški filmi, ki ste

jih videli, je jasno, skoraj nujno, da je usoda posameznika zapostavljena. To – kar pokažeš – so velike bitke in pospoljenja človeškega značaja. Daš lahko samo veliko predstavo, ne pa občutij. Namesto filma ti nastane običel plakat.

Neke vrste nedimrnost jo v vsakem človeku. Ker so ga navajali v mnogih knjigah, je »M« postal pomemben film. Spočetka tega nisem vedel... Vendar, ali je »M« umetnina? Kdo lahko odloča, kaj je umetnost? Danes odločamo, da je to umetnost, ono pa ni umetnost. – Ali ni samo čas tisti, ki lahko odloči, ali je nekaj umetniško delo?

Zame je važno dosegati najteviljnijo publiko. In to zato, ker hočem nekaj povedati s svojimi filmi... Človek ne dela filmov za dva ali tri razsvetljene ljudi. Napravi jih za filmsko publiko.

Mislim, da nekateri ljudje precenjujejo možnosti filmskega režisera. To je skupinsko delo. Toda režiser ima res vpliv na delo. Najvam povem zgodbo. Ko smo končali »Bes«, me je producent po poskusnem predvajjanju poklical v svojo pisarno in me obtožil, da sem spremenil scenarij. Rekel sem mu, kako naj bi spremenil scenarij, ko niti ne znam angleško! Takoj je dobil scenarij in ga prebral; pa mi rekel: »Presneto, pravimate; toda na platnu zveni drugače.« Mogoče tudi je – namreč njemu.

Flavia doma...

Skopski »Vardar-film« je izrabil priložnost, ko se mudil v Skopju na specializaciji za Izdelovanje perzilijskih preprog enajst deklet iz Mallja, in posnel o njih kratek dokumentarni film.

Znani karikaturist Zulfikar Džumhur je napisal tekst za humoristični kratki film »Sapski adet und bosniške vilajete«, ki ga je v Sarajevu posnel večkratni festivalski zmagovalec režiser Branko Ranitović iz Zagreba v sodelovanju s sarajevskim mestnim muzejem. Osnova filma so namreč akvareli o življenju Sarajeva v prvih dneh avstro-ogrške okupacije.

Na avtentične risbe in karikature se je oprl tudi režiser Slobodan Jovičić, ki se je poslužil partizanskega iliska za svoj film »Uporna linija« po scenariju Branka V. Radičevića.

MARINA VLADY JE PRED NEDAVNIM ZAIGRALA V FILMU »ZENA NA OKNU«.

Pri pripovedovanju je več kot nenavadne zgodbe, ki je postavila mojega prijatelja Hercula Poirota pred celo zanj čisto nove probleme, nisem upošteval povsem svojih do sedanjih navad. Dosej sem namreč pripovedoval zmeraj le take prigode, ki sem jih doživel sam ali pri katerih sem bil vedno sam poleg, tu pa so nekatera poglavja pisana v tretji osebi — doživil jih torej nisem sam. Toda ne glede na to, da sem se pri opisovanju misli in čustev raznih ljudi izražal nekoliko svobodnejše, mislim, da lahko jamčim za resničnost in popolno verodostojnost dogodkov, o katerih pripovedujem — tudi tistih, ki jih nisem sam doživil — razen tega pa je zapiske pregledal in popravil tudi moj prijatelj Hercule Poirot. Iz vsega tega sledi, da se od resnice nisem preveč oddaljal in tudi ne od dosedanjih svojih smernic, po katerih sem se namenil, da bom vedno pripovedoval le o prigodah, ki sem jih doživel sam. Pri tem primeru se mi je namreč zdelo škoda, da bi ga izpustil in zamolčal, ker je po vsem svojem blistvu tako zapleten in psihološko tako globok, da ga je mogoč rešiti samo moj dragi stari prijatelj na sjevresten in njegovim velikim sposobnostim odgovarjajoči način.

1.

PISMO

Junija preteklega leta sem zapustil svoje poseteve v Južni Ameriki in se za šest mesecov vrnil v staro domovino, o dogodkih tam onstran pa me je obveščala moja žena.

Med prvimi, ki sem jih po prihodu v London obiskal, je bil seveda moj stari prijatelj Hercule Poirot. Krepko mi je stisnil roko in pokazal svojo radost nad snidenjem z menom na njemu lasten, prisrčen način, ki ga je delal tako prikuljivega vsakomur, kdor si je lahko štel v East, da mu je prijatelj. Sedla sva v udoben kostiček, ponudil mi je cigaro in takoj pristavil na kuhalnik posodo za kavo, zakaj nadvse na svetu je imel rad močno kavo, vedel pa je, da je tudi jaz nikoli ne odkljamam in priprava te prijetne pihače je bila njegov konjiček. Po prav poseben ceremoniju je potekala ta priprava in domišljal si je, da ni pod soncem boljše kave, kot je njegova. In ne čisto neupravičeno, zakaj njegova mocca je bila res izvrstna.

Med najinim pogovorom, v katerem sva na lahketen in šegav način obravnavala dogodke obdobja, ki naju je ločilo, sem ga povprašal, če se še kaj ukvarja s svojim starim poklicem.

Počasi, z odkritim uživanjem starega sladočusca je srknil prijetno dišečo črno tekočino, pridrial v roki skodelico in dejal: »Razveseli sem se, ko sem zvedel za vašo vrnitev v staro domovino in takoj sem si mislil, kako bi bilo, če bi se pripetilo kaj takega, kar bi spet združilo dva stara prijatelja. Moralo pa bi biti sevě kaj prav posebno izbranega, da bi naju spravilo na lov kot v starih, dobrih časih... le to ne vem, če...«

Skoro prestrašeno me je pogledal in prenehal gestikulirati. Na glas sem se zasmehal: »Prijatelj, saj govorite o zločinu, kot bi si jih želeli, sanjate o njih kot o izvrstnem kosilu v Ritzu!« »Da, da,« je odvrnil, »dobro kosilo v Ritzu lahko naročite, medtem ko zločina ne morete naročiti, toda jaz zaupam svoji dobrì zvezdi in verjam, da sva prav mldva izbrana od usode, da rešiva kako prav zapleteno zagonetko, pri čemer mi boste stali vti ob strani, da bi me obvarovali pred najbolj neodpustljivo vseh napak.«

»Katera pa je ta napaka?« sem ga vprašal.

»Prezreti tisto, kar je najblíže in na dlan!«

Smehljal sem se, ne da bi ga čisto v vsem razumel. »No, in — sem ga vprašal potem, «all se je tisti, posebno izbrani zločin že dogodil?«

»Se ne... vsaj... to se pravi...«

Umolknil je; značilna, zamišljeno znanča guba se mu je pojavila na čelu. Mehanično je postavil nazaj na staro mesto predmet, ki sem ga v raztresenosti premaknil.

»Ne vem čisto natanko,« je dejal potem počasi. Nekaj v njegovem glasu me je presenetilo.

Potem je odločno pokimal, stopil k pisalni mizi ob oknu, ki je bila v vzornem redu, se vrnil spet počasi k meni, držeč v roki odprto pismo, ki ga je prelepel z očmi.

»Povejte, dragi prijatelj, kaj menite o temelj?«

Ponudil mi je list — močan bel pisemski papir — na njem pa s pisalnim strojem v kurzivni

pisavi napisano naslednje:

Mr. Hercule Poirot

V zagonetnih kriminalnih zadevah, ki so pretrd oreh za našo trdoglav angleško policijo, mislite, da ste mojster, kajne? Zdaj pa pokažite enkrat, prebrisani Mr. Poirot, kako prebrisani ste v resnicil Morda bo pa tale oreh pretrd tudi za Vas?

Pazite 21. t. m. prav posebno na Andover!

S spoštovanjem A B C

Tudi naslov na kuverti je bil napisan v isti kurzivni pisavi s pisalnim strojem.

»Poštni okraj W. C. I.« Je dejal Poirot, ko sem si natančno ogledoval poštni žig. »No torej?«

Zmignil sem z rameni, ko sem mu vratil pismo. »Kak slaboumež bo all kaj podobnega,« sem odvrnil.

»Sicer nimate nič pristaviti?«

»All se tudi po vašem naziranju ne bere kot proizvod kakega slaboumeža?«

»Da, dragi moj,« je odvrnil tako resno, da sem ga presenečeno pogledal, »tega norca je treba resno upoštevati! Ta slaboumež utegne biti nevaren!«

»To je res... na to nisem niti pomisli! Po mojem mnenju zveni kot čisto prisojen dobitip. Kak bedak, ki je pognal nekaj kozarcev preveč po grlu.«

»Vsi ste verjetno drugega mnenja, prijatelj Poirot,« sem ga zbudil iz zamišljenosti.

Molče in neodločno je odmajal z glavo.

»Kaj pa ste ukrenili?«

»Kaj sem mogel ukreniti? Pokazal sem pismo Šefu inšpektorju Jappu iz Scotland Yardu. Iste ga mnenja je kot vi. Kriminalna policija dobiva vsak dan taka pisma. Tudi jaz...«

»Pa kljub temu mislite, da bi tole vendarle utegnilo biti resno?«

Počasi mi je odvrnil Poirot: »Tole pismo, dragi Hastings, ima v sebi nekaj posebnega, kar mi nikakor ne ugaja...«

Njegov poudarek v glasu mi je vzbudil izredno pozornost.

»In kaj mislite, da bi bilo to? Kaj slutite?«

Zmajal je z glavo in položil pismo na mizo nazaj. »Tudi okrajni policiji sem ga pokazal. Tuči ona ga ne jemlje resno. Nima niti prstnih odtisov niti kakih drugih pomembnih znakov o seobi pisca.«

»Siedite torej zgolj svojemu instinktu?«

»Instinkt — slabo izbran izraz, Hastings! Svojemu znanju sledim, svoji izkušenosti, ki mi pravita, da s tem pismom ni nekaj v redu.« Z živahnim gestikuliranjem rok je dopolnil svojo izjavo. »Morda delam iz muhe konja in ni vse

skupaj vredno pliškavega oreha. Vsekakor se zankrat ne da nič drugega storiti kot čakati.«

»Enalndvajsetega je v petek. Če se bo na ta dan dogodil v bližini Andovra ogromen v瘤 — potem bi bila to velika tolažba —«

»Tolažba?« gledal sem ga debelo v svojem zankratu.

»Ne razumete me, dragi prijatelj! V瘤 bi bil tolažen, ker bi me rešil bojazni pred nečem drugim.«

»Pred čem pa?«

»Umor,« je dejal kratko Hercule Poirot.

II.

KOLONEL HASTINGS NI BIL POLEG

Aleksander Bonaparte Cust se je dvignil in se kratkovidno razgledal po dokaj preprost spalnici. Ves čas je sedel sklonjen in hrbet mu je bil ves trd. Vzravnal se je v vsej svoji velikosti in opazovavec bi bil lahko videl, da je bil visokorasel mož. Upognjena drža in kratkovidnost sta varala.

Iz žepa ponočenega površnika, ki je visel na vratih, je vzel zavojček cenenih cigaret in vžgalice, si pričkal cigaret in spet sedel k mizi. Listal je po knjigi kurzov, potem pa posvetil vso pozornost natipkanemu seznamu imen. Nato je pomočil pero v črnilo in napravil pri prvem imenu na seznamu kljukico. — Bil je čeftek, 20. junija.

III.

ANDOVER

Poirotovo pripovedovanje o anonimnem plisu me je sicer presunilo, vendar sem na zadevo pozabil, ko se je pisalo 21. junija. Sele ko naju je obiskal šef inšpektor Japp od Scotland Yarda, sem se spet spomnil nanjo. Z Jappom sva se poznala že vrsto let in prisrčno me je pozdravil: »I, saj to je vendar kolonel Hastings! Prav je, da ste prišli! Vidva z g. Poirotom bosta kot svoje dni spet katero ugantila. Oh, saj res! All vam je monsieur Poirot že pravil o skrivnostnem plisu?«

»Seveda mi je pravil, pa sem že skoro pozabil nanj. Čakajte no, katerega dne je že bilo?«

»Dvajsetega! Saj zato sem danes tu. Danes je enalndvajseti in prav iz radovednosti sem zjutraj pozvonil policijskemu komisariatu v Andovru in povprašal po novicah. Res je bilo vse skupaj potegavščina. Zgodilo se ni prav nik. Pobita okna — smrkvaci so lučali kamenje — nekaj motenj javnega miru — pijanci! Naš francoski prijatelj je to pot sprožil napačen alarm!«

»Res je bilo nespametno, da sem jemal pismo tako resno!« je pripomnil Poirot. »Priznati moram, da se mi je odvrali velik kamen od srca!«

»Nič kaj prijetno vam ni bilo pri srcu, kaj?« je prisrčno vprašal Japp. »Lejte, mi pa dobimo toliko take korespondence vsak dan! Ljudje, ki nimajo drugega dela, gredo in napišejo take stvari. Saj ne mislijo ravno tako hudo! Morda v zgornjem nadstropju nimajo vse v redu! Neka kašla po senzacionalnosti jih žene k takim dejanjem. Sami sebi se potem razde silno važni. — Toda zdaj moram res iti! V bližini imam opraviti. Skočil sem semka, da se ne bi po nepotrebnem vznemirjali. Smeje se je poslovil kriminalni inšpektor.«

»Vedno je enak, ta dobrì inšpektor Japp, kaj?« je pripomnil za njim moj prijatelj. »No, pa pustiva zdaj tolj Anonimno pismo je bila res potegavščina in Jaz sem se res enkrat zmotil! Zdela se mi je, da s pismom nekaj ni v redu, da... da je nekaj narobe — no, pa sem se zmotil! Udobno se je zleknil v fotelju in si prizgal cigaro ter srknil iz skodelke. Potem pa se je nasmehnil in neposredno nadaljeval: »Skoro mi je žal, da ni drugac! Smejhaje me je pogled. Razumel sem ga. V svoji plemenitosti seveda ni želel zločina, le najinega skupnega dela se je spominjal. Kako prav sem imel, so pričale njezine naslednje besede.

»All se še spominjate, mon ami, kako sva potrudapoinem delu, ki naju je dodoxa izčrpalo, sedela prav v teh naslanjačih, pila kavo in rekonstruirala zadevo. All se na primer spominja te »Partije bridgea?«

(Nadaljevanje prihodnjič)

Stik z živalmi

Otroci v Švici vsake počitnice spoznavajo živali in rastline • Počitniški pouk o živalih in rastlinah je v najlepšem predelu dežele

V Švici starejši ljudje zelo radi povedo otrokom pregovor: »Kdor živali pozna, jih

iz živalskega sveta pokajojo v prirodi. Mestni otroci, ki marsikater živali prej niso poznali in videli z lastnimi očmi, se živo vključujejo v to obliko načornega pouka. S svojimi učitelji preidejo otroci bližnjo okolico in živali ter rastline spoznavajo v njihovem svetu, zakaj osnovno znanje o živalstvu in prirodopisu učenci lahko dobijo v šolskih klopeh, ne dobijo pa vzporedno s tem tudi ljubezni do živali in rastlin. Vse, kar okoli nas raste, moramo znati eenniti in zaščititi. Otroci pri spoznavanju različnih živali, ki se plazijo, hodijo in letajo, dokončno vzljubijo svet, v katerem živijo.

tudi ljubi. Za otroke, ki živijo v mestih in med šolskim letom nimajo priložnosti, da bi spoznali živali, prirejajo v Švici v počitnicah razna mladinska društva letovišča, na katerih se otroci seznanjajo z živalskim svetom. Letos so imeli takšen zanimiv počitniški pouk v najlepšem predelu dežele – v okolici gorskega sveta Montana-Crana. Otroke poučujejo učitelji prirodopisa, ki jim zanimivosti

Z ODPRTIMI USTI OPAZUJEJO OTROCI VRANO PRI JEDI. TUDI ŽIVAL SE LAHKO OD LJUDI MARSIKAJ NAUCI. TA VRANA SE JE NAUCILA JESTI IZ KROŽNIKA. SVOJE HISICE, KJER SO PREZIVELI POUČNE IN PRIJETNE DNI, SO SI SVICARSKI OTROCI OKRASILI S SLIKAMI DOMACIH IN DIVJIH ŽIVALI.

Velikan na Blegošu

LE NOBENEGA STRAHU, POGLEJTE ENKRAT LEPE OCI, KI JIH IMA ZABA. TAKRAT BOSTE RAZUMELI, ZAKAJ SE V PRAVLJICAH ZACARANI PRINCI VECRAT SPREMENIJO V ZABE

LEP PRIMER KOBILICE, KI MIRNO SEDI NA ROKI TEGA DEKleta. TOCNO SI LAJKO OGLEDAMO DOLGE IN TANKE NOGE, ZANIMIV TIPAVEC IN TEMNE DROB-TIPAVEC IN TEMNE DROBNE OCI

Na Blegošu je v neprodirlnih hostah živel v starih časih velikan, ki je bil takšen teleban, da se je povsod, kamor je staplila njegova nogga, udrla zemlja v drago; zato je še današnji dan okrog Blegoša toliko dolin.

Na vrhu Blegoša si je velikan uredil ognjišče, kjer je pekel jagnjiče. Le-te je kralj pastirjem, ki so na pašnikih Malenskega vrha pasli ovce. Dolinici ob Selščeti pričovedujejo, da si je velikan ukrađeno jagatje pekel samo v jasnih, zvezdnatih nočeh. Na ognjišču si je nanesel dračja, si nagrabil v bližnji hosti suhega mahu, stopil na vrh Blegoša in stegnil dolgo kosmato roko do samih zvezd na jasnem nebuh, da se suhi mah vnel, ki ga je nato podtalnil pod gomilo dračja – in imel je ogenj, da je nad njim na ražju sprekjal jagnje.

Le žeje si sili velikan ni mogel nikjer pogasiti. Do Selščice je bilo daleč, zato je z vrha Blegoša odtrgal dve ogromni skalni in ju zlačal proti dolini, da sta se zapicili sredi nepregledne ravnine. Tako sta nastali novi gori: Mali Blegoš in Koprivnik, na kateri se je velikan oprl z rokami, kadar se je stopeč na Blegošu pripognil in pil iz Selščice.

A četudi je bil velikan z Blegoša takšen hrust, se je le bal ljudi in se pred njimi skrival v temnih hostah.

Njegova kraja jagenjev in evac pa je ljudi na Malenskem vrhu magnala, da so priseliči iz dneva v dan razmisljati, kako bi velikana ugenobili ali prepodili z Blegoša.

Takrat je v debri pod Malenskim vrhom živel star kočar, ki je imel tri sinove, vse tri takšne korenjake, da so z drvarjenjem po bližnjih gozdovih prislužili hrane več ko preveč ne samo zase, ampak tudi za onemoglega očeta. Ti trije pogumni mlačci so velikanu obljudibili pogin.

Prvi je šel nad velikana najstarejši brat. S seboj je vzel drvarske balte, da bi specemu velikanu odsekal glavo. Hodil je in hodil po hostah Blegoša tri dni in noči, dokler ni sredi tretje noči zasišal, kako velikan smrči. Set je za glasom drnjohajočega velikana, a preden se mu je približal nadoseg, se je velikan prebobil, pograbil velikansko skalo in jo vrzel v drvarja, da ga je pokopala pod seboj.

Minilo so trije dnevi in ker najstarejšega brata ni bilo domov, si je drugi brat zadel drvarske balte na rame in se odpravil nad velikana. Hodil je in hodil po hostah Blegoša sedem dni in noči, dokler ni sredi sedme noči zasišal njegovega drnjohaja. Približal se mu je in že dvignil sekiro, da bi specemu velikanu odobil glavo – takrat pa je gorjan med spanjem kihnil in sapa je drvarja odnesla visoko v zrak, da se je ubil, ko je padel na črno zemljo.

Minilo je sedem dni in ker drugega brata ni bilo domov, je najmlajši sin dejal očetu:

»Velikan na Blegošu mi je ubil dva brata. Zdaj grem še dir. Misleč, da se je skril pod grm, je prasišči kar pod kodeljo spečega velikana.

Starci oče pa je sinu modro svečeval:

»Le pojdi, sinko! A s pienkačo velikanu ne boš kos! Zato poslušaj moj nasvet: Pusti balto doma, s seboj pa rajši vzemi vrečo, vanjo pa potisni zajec! Kadars boš naletel na gorjana, pa izpusti zajca iz vreče in zmagal boš!«

Temu nasvetu pa se je tretji brat smejal, da je kar poskakoval. Tolkel se je po koleni, se dušil od smeha in vzklikal:

»Oj, oče, oče, že vidim, da se vam od starosti kisa pa me! Ce se velikan ne bo ustrasiš moje balte, se tudi plašnega zajca ne bo! Ne, tegaze ne bom storil, da bi šel z zajcem nadenj! Bolj se zanesem na drvenača!«

»Pa stori, kakor veš in znaš! je starci oča užaljen smrknii. «A pomni, da je stara pamet – modra pamet!«

Nazadnje pa je tretji brat le ubogal svojega očeta. Preden je odšel z doma, si je na eno rame zadel balto, na drugo pa vrečo, v katero je potisnil zajca.

Hodil je in hodil po hostah Blegoša devet dni in noči, dokler ni sredi devete noči zasišal velikana, ki je med spanjem drnjohal in smrčal, da se je tresel vrh Blegoša. Hotel je že nadenj, se je spomnil na očetovo bedo, da bi mu odsekal glavo, pa sede. Spustil je vrečo z ramen in v črno noč izpustil zajca.

Tisti čas je za bližnje petino zabevkala lisica. Preplašeni zajce jo je uevrl v dir. Misleč, da se je skril pod grm, je prasišči kar pod kodeljo spečega velikana.

Velikan se je prebul in pričel otenati po bredi. Ko pa je zajček zavilil, se je

gorjan tako prestrašil, da je planil na noge in se ves dremon ter mologlav od smrččega spanja spustil v noč. Skočil je dvakrat, trikrat ter padel v Selščico, kjer se je utoplil.

Se zdaj leži v Selščici pri Zalem logu velikanska skala – velikan, ki je v rečni strugi okamenel, da bi ga ne požrele rive.

Se dandanašnji pa pastirji brezskrbno pasejo ovčje črede po lazih in traih zelenega Blegoša.

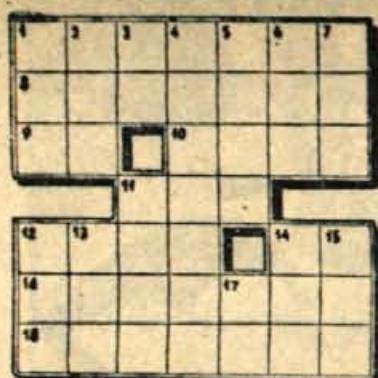
LOJZE ZUPANC

Kaznovana radovednost

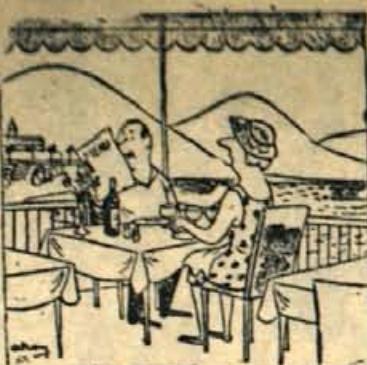
Na svoji počti okoli sveta Je kabina, v kateri je ameriški kosmonaut John Glenn letel okoli Zemlje, »pristala« tudi v glavnem mestu Tajlanda – v Bangkoku. Razstavili so jo v mestnem parku. Med številnimi obiskovalci in radovedniki je bil tudi majhen deček, ki ga je kabina prav posebno zanimala. Da bi bolje videl, je potisnil glavo skozi dve železni palici. Ako je hotel oditi, glave ni mogel izvleči. Le z veliko težavo so prisotni raztegnili palice in rešili malčkovo glavo.

TEKMA Z ZABAMI

V nekem belgijskem mestu vsako leto organizirajo tekmovanje, v katerem sodelujejo odrasli in otroci. Pred sabo vozijo vozičke, na katere položijo žabo. Zmagovavec tega nenavadnega tekmovanja je tisti tekmovavec, ki mu žaba do konca proge ne skoči z vozička.

JEDILNIK

— Ne glej tako dolgo v cene, sicer lahko dobiš rano na želodecu

PRI PSIHIATRU

— Kot izkušen psihijater vam lahko povem gospa, da ni hudobnih otrok na svetu.

PRESENEČENJE

DENAR IN ZAKON

— No končno sporočilo od žene. Ni se spremenila. Zahteva, da ji pošljem denar

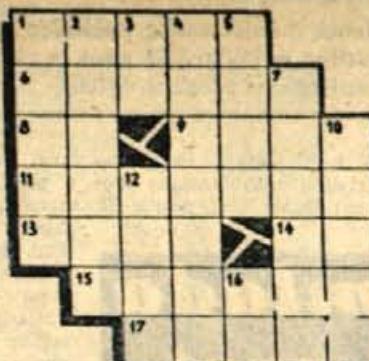

— Na pomoč, utopila se bom

UTOPLJENCA

— To je danes že tretjič, da jo rešuje iz vode

Križanka je magična, zato velja prva številka za opis vodoravno, druga pa da navpično:

1. 1. gledališko delo, 6. 2. rečica v severni Istri, 8. 3. začetek in konec abecede, 9. 12. krmna rastlina, 11. 4. najtežja atletska disciplina, 13. 5. novejši francoski pisatelj, 14. 16. avtomobilска oznaka Livna, 15. 7. grški bog sonca, 17. 10. mesto v zakodni Romuniji.

Rešitev križanke št. 52

Vodoravno: 1. rokomet, 7. omaka, 8. Kant, 9. ta, 10. oktober, 12. MA, 13. Bari, 14. teran, 15. tvarina.

NEVERJETNO

— 135...140... najin voziček teče danes kot podmazan

dokumenti • dokumenti • dokumenti dokumenti • dokumenti • dokumenti dokumenti • dokumenti • dokumenti

Skromen, zadržan in preprost francoski državljan nosi visoko britansko odlikovanje »Distinguished Service Order«, najvišje priznanje, ki ga Velika Britanija lahko podeli tujemu državljanu. Francoski državljan Michel Hollard si je to odlikovanje nedvomno tudi zaslужil. Sir Brian Horrocks, britanski armadni general, ki dobro pozna njegove zasluge, je nekoč dejal: »Zdi se mi, da je v Londonu mnogo spomenikov velikim in zaslužnim ljudem, ki imajo manj zalsug, kakor Hollard.« Ne gre za duhovit parodoks, temveč za resnico...

Anonimni junak

V naslednjih nadaljevanjih bomo govorili o Michelu Hollardu in njegovih junaštivih med drugo svetovno vojno. Opisali bomo zgodbo, ki je v resnicu zgodovinski drobec — čeprav pomemben za Veliko Britanijo in njeno usodo. V tej drami je bil glavni igralec človek izrednih sposobnosti in oddočnosti, moči in požrtvovalnosti. Vojna je bila polna slučajnih dram. Tu ne gre za »slučajnost« v dobesednem pomenu besede. Do-

godki, o katerih nameravamo pisati, so hudo napeti. Na prvi pogled običajni, povprečni Parizan, ki ne mara junaške drže in pritekite, je postal junak v trenutku, ki je terjal odločnost in pogum.

Je moral služiti v bolničarski enoti. Bil je slabotne rasti in šele čez leto dni so ga slednji poslali v aktivno enoto na fronto. Boril se je na raznih frontnih odsekih. Dve leti kasneje, ko je nosil na prsih

denič je imel še pet sester. Tako se je moral sam znajti. Tudi z ljubezni je imel težave. Dekletovi starši, strogi protestanti, niso dovolili, da bi se družila, ker ni imel poklica. Poslali so jo v tujino, ker so upali, da ga bo pozabila. Toda Wollard in dekle sta se skrivali zaročila. Michel je sklenil dokazati dekletovim staršem, da nekaj zna. Začel je študirati in postal industrijski risar.

Rodbinsko življenje

Tako je lahko uresničil svojo željo — poročil se je z zaročenko. V štirih letih so se Jlma rodili trije otroci. Pošteno je moral delati, vendar pa ni zapustil glasbe, književnosti in politike, ki ga je posebej zanimala. Na večernih tečajih je dobil diplomo strokovnjaka za mehaniko, strojništvo in metalurgijo. Menjal je več služib in prekomerno delal, da bi preživel družino. Nekaj časa je imel celo majhno prevozno podjetje.

Prišla je druga svetovna vojna. Michel Hollard je bil tiste dni — 1939. leta — predstavnik majhne tovarne z avtomobilskimi deli.

(Nadaljevanje prihodnjic)

Vojna v zaledju

Vendar je bolje, če pustimo zanosne besede ob strani in opišemo njegova dejanja tako, kot bi želel on sam — skromno in brez pretiravanja.

Izkuseni borec

Michel Hollard ima danes 63 let. Ob začetku druge svetovne vojne je bil star 41 let, toda seči je treba daje v preteklost...

V začetku prve svetovne vojne je imel šestnajst let. Pobegnil je z doma, da bi stopil v francosko armado, zakaj Nemci so ogrožali njegovo domovino. Bil je fant in tako ga niso mogli poslati na fronto, kar si je zelo želel. Leto dni

visoko odlikovanje »Vojni križevec«. Je veljal že za starega borca. S svojo enoto je sodeloval v zadnjem ofenzivl proti nemški armadi leten 1918. Nato so proglašili premirje...

Spet v civilu

V treh letih bojevanja si je »zelenc« Hollard nabral več izkušenj kot marsikdo v vsem življenu.

Spet je oblekel civilno obliko, nositi je smel odlikovanje, toda treba je bilo živeti. V vojni je zgubil štiri najboljša leta in tako ni mogel študirati. Hollardov oče je bil ugleden znanstvenik, toda družina je bila velika, zakaj mla-